

Ku. 7. 20, 82. (-नी) a small shrub used as a purgative (Mar. काळी कापशी). -अण्डजः the (Indian) cuckoo. -अतिक्रमः, -क्रमणम् delay, being late; कालातिक्रमणं वृत्तेषां न कुर्वति भूपतिः Pt. 1. 154. -अतिपातः, -अतिरेकः loss of time, delay; Māl 2. -अतीत a. elapsed, passed by. -अत्ययः 1 delay, lapse of time. -2 loss by lapse of time. -अध्यक्षः 1 'presiding over time', epithet of the sun. -2 the Supreme Soul. -अनुनादिन् m. 1 a bee. -2 a sparrow. -3 the Chātaka bird. -अनुसारकः 1 Tagara tree. -2 yellow sandal. -अनुसारिः, -अनुसारिन्, -अनुसारिवा, -अनुसार्यः, -र्यकः benzoin or benjamin. (-र्यम्) 1 a yellow fragrant wood (पीतचन्दन). -2 Sissoo wood. -अन्तकः time, regarded as the god of death, and the destroyer of every thing. -अन्तरम् 1 an interval. -2 a period of time. -3 another time or opportunity. ^{आवृत्त} a. hidden or concealed in the womb of time. ^{क्षम} a. able to bear delay; अकालक्षमा देव्याः शरीरावस्था K. 263; Ś. 4. ^{प्रेक्षिन्} Pt. 3. 172. ^{विषः} an animal venomous only when enraged, as a rat. -अभ्रः a dark, watery cloud. -अयनम् See कालचक्र Bhāg. 5. 22. 11. -अवधिः appointed time. -अवबोधः knowledge of time and circumstances; Māl. 3. 11. -अशुद्धिः f. -अशौचम् period of mourning, ceremonial impurity caused by the birth of a child or death of a relation in the family; see अशौच. -अष्टकम् 1 first to eighth days of the dark half of the month आषाढ (festival period of कालभैरव) -2 a stotra of कालभैरव by Śhaṅkara-chārya. -आकृष्ट a. 1 led to death. -2 produced or brought by time. -आत्मक a. depending on time or destiny. -आत्मन् m. the Supreme Spirit. -आदिकः The month चैत्र. -आम्रः 1 a mango-kind; कालाम्ररसपीतास्ते नित्यं संस्थित-यौवनाः Mb. 6. 7. 18. -2 N. of a Dvīpa; Hariv. -आयसम् iron. -a. made of iron; ततः कालायसं शूलं कण्टकैर्बहुभिश्च तम् Rām. 7. 8. 15. -उस a. sown in due season. -कञ्जम् a blue lotus. -कटम्, -कटः an epithet of Śiva; Mb. 13. -कण्ठः 1 a peacock. -2 a sparrow. -3 a wagtail. -4 a gallinule. -5 an epithet of Śiva; कालिन्दीकालकण्ठः कलयतु कुशलं कौसिपि कापालिको नः Udb.; U. 6. -कण्ठी Pārvatī, the wife of कालकण्ठ i. e. शिव. नृत्यन्तीमिव रजनीं नदीं प्रतीमो गानश्री-विलसति नाथ कालकण्ठी Rām. Ch. 7. 23. -कण्टक, -कण्टकः a gallinule. -कण्डकः a water-snake. -करणम् appointing or fixing time. -कर्णिका, -कर्णी misfortune. -कर्मन् n. 1 death. -2 destruction; त्रैलोक्यं तु करिष्यामि संयुक्तं काल-कर्मणा Rām. 3. 64. 62. -कलायः dark pulse. -कल्प a. fatal, deadly. -कल्लकः A water-snake. -कालः Supreme Being. -कालः noise. -कुण्डः Yama. -कुष्ठः a myrrh. -कूटः, -टम् (a) a deadly poison; अहो बकी यं स्तनकाल-कूटं अपाययत् Bhāg. 3. 2. 23; Ś. 6. (b) the poison churned out of the ocean and drunk by Śiva; अद्यापि नोज्झति हरः किल कालकूटम् Ch. P. 50. कालकूटस्य जननीं तां स्तुवे वामलोचनाम् Vb. -कूटकः a poison; Mb. 1. -कृत् m. 1 the sun. -2 a peacock. -3 Supreme Spirit. -कृत 1 produced by time. -2 fixed, appointed. -3 lent or deposited. -4 done for a long time. (-तः) the sun. -क्रमः lapse

of time, course of time; कालक्रमेण in course or process of time; Ku. 1. 19. -क्रिया 1 fixing a time. -2 death. -क्षेपः 1 delay, loss of time; कालक्षेपं ककुभसुरभौ पर्वते पर्वते ते (उत्पश्यामि) Me. 22; मरणे कालक्षेपं मा कुरु Pt. 1. -2 passing the time. -खञ्जम्, -खञ्जन्म् -खण्डम् the liver; स्वादुकारं कालखण्डोपदंशम् Śi. 18. 77. -गङ्गा the river Yamunā. -ग्रन्थिः a year. -घातिन् a. killing by degrees or slowly (as a poison). -चक्रम् 1 the wheel of time (time being represented as a wheel always moving). -2 a cycle. -3 (hence fig.) the wheel of fortune, the vicissitudes of life. (-क्रः) an epithet of the sun. -चिह्नम् a symptom of approaching death. -चोदित a. summoned by the angel of death. -जोषकः One who is satisfied with sparse food at the proper time. -ज्येष्ठः a. senior in years, grown up; U. 5. 12. -ज्ञ a. knowing the proper time or occasion (of any action); अत्यारुढो हि नारीणामकालज्ञो मनोभवः R. 12. 33; Śi. 2. 83. (-ज्ञः) 1 an astrologer. -2 a cock. -ज्ञानिन् m. an epithet of Śiva. -तिन्दुकः a kind of ebony. -त्रयम् the three times; the past, the present, and the future; ^{दर्शा} K. 46. -दण्डः death; श्रेयज्ञैर्विक्रमस्ते वितरतु विबुधद्रेषिणां कालदण्डः Dk. -दमनी an epithet of Durgā. -दष्ट a. doomed to death; कालदष्टं वृषं ज्ञात्वा Bm. 1. 180. -धर्मः, -धर्मन् m. 1 the line of conduct suitable to any particular time. -2 the law or rule of time. -3 effects proper to the time. -4 fated time, death; कालधर्मं गते सगरे Rām. 1. 42. 1 न पुनर्जीवितः कश्चित्कालधर्ममुपागतः Mb.; परीताः काल-धर्मणा &c. -धारणा prolongation of time. -नरः (in astrology) the figure of a man's body. -नायः, -निधिः Śiva. -नियोगः decree of fate or destiny; लब्धयते न खलु काल-नियोगः Ki. 9. 13. -निरूपणम् determination of time, chronology. -निर्यासः Bdelium (Mar. गुग्गुलु). -नेमिः 1 the rim of the wheel of time. -2 N. of a demon, uncle of Ravana, deputed by him to kill Hanumat. -3 N. of a demon with 100 hands killed by Viṣṇu. ^{अरिः}, ^{रिपुः}, ^{हरः}, ^{हन्} m. epithets of Kṛiṣṇa. -पक्व a. ripened by time, i. e. spontaneously; Ms. 6. 17, 21; Y. 3. 49. -परिवासः standing for a time so as to become stale. -पर्णः the flower plant (Mar. तगर). -पर्ययः a delay (कालातिक्रम); वक्तुमर्हसि सुग्रीवं व्यतीतं कालपर्यये Rām. 4. 31. 8. -पर्यायः the revolution or course of time; मन्ये लोकविनाशोऽयं कालपर्यायचोदितः Mb. 11. 15. 41. -पाशः the noose of Yama or death. -पाशिकः a hangman. -पु (पू) रुषः an attendant of Yama. -पृष्ठम् 1 a species of antelope. -2 a heron. (-कम्) 1 N. of the bow of Karna; Ve. 4. -2 a bow in general. -प्रभातम् autumn or Śarad; (the two months following the rainy season considered as the best time). -बन्धन a. being under control of death (काल); प्रत्यक्षं मन्यसे कालं मर्त्यः सन् कालबन्धनः Mb. 3. 35. 2. -भक्षः an epithet of Śiva. -भृत् m. the sun. -भैरवः an epithet of Śiva. -मल्लिका, -मान (लः) the plant ocimum (Mar. तुलस). -मालम् a measure of time. -मुखः a species of ape; Mb. 3. 292. 12. -मेषी, -मेशिका,